

În căutarea Șeherezadei

Mihai Eminescu

În mări de nord, în hale lungi și sure
M-am coborât și am ciocnit cu zeii,
Atârnând arfa-n vecinica pădure.

M-am îndulcit cu patima femeii,
În stele i-am topit aurul din plete,
În poale-am scuturat piatra cameii,

Din ochi i-am sărutat priviri șirete,
De umeri rezemat am răs cu dânsa
Ș-am potolit din gură-i lungă sete

De-amor. Apoi m-am dus - ea plâns-a.
Mi-a deschis marea porțile-i albastre
Și Nordul frig durerea-mi caldă stins-a.

M-am dus spre Sud - unde insule ca glastre
Gigantici se ridic din sfânta mare,
C-oștiri de flori, semănături de astre.

Și și-a umflat eterna mea cântare
Aripile de pară-n cer pornite,
Pân-am pierdut pământu-n depărtare,

De unde-albastre scânduri-s urnite.
De gânduri negre-i grea antica-mi navă:
Nu știu pe vane căi-s ori menite?

Viața mea-i ca lanul de otavă:
E șeasă fără-adânc și înălțime.
Vulcanul mort și-a stins eterna lavă.

Dar ah, ce văd? E vis? O-ntunecime
Ridică colți înalți din frânta mare.
Cine îmi spune ce minune-i? Nime?

Din ce în ce un rai în depărtare
Se desfășoară dintre stânci trunchiate,
Plesnite lin de undele amare.

Munții înalți la cer străbat, se vede;
Văi cu izvoare s-adâncesc sub soare
Și dealuri mari păduri înalță-n spete:

E Orientul. Codrii cu grandoare,
Cu vârfii nalți vor norii să-i desfețe.
Cetăți prin ei își pierd a lor splendoare.

Prin codrii lui, prin șesurile crețe,
De-a vântului suflare-mbălsămată,
Din munții-n nori și prin pustii mărețe,

Urbele antice strălucind s-arată
Și albe par și mitice - cu basme
Urieșești e țara presărată.

Și norii spânzură pe cer, fantasme
De foc și aur ce-n oștiri se-nșiră,
Codrii se plâng și marea doarme-n spasme.

Ajung la țărm - se-ndoaie ca o liră
Cu valuri înstrunită-n lunge rânduri,
Un mic liman, ce raze blând respiră.

Corabiei apusene grea de gânduri
Sinistre - eu pe valuri îi dau drumul,
Frântă de stânci se risipește-n scânduri.

Ce întâlnesc întâi pe țărm e-un tomul,
Proroc prea sigur al vieții umane,
Tu ești cenușa iară viața-i fumul.

Nu crede însă că în doruri vane
Caut norocul spre-a te-afla pe tine,
Noroc lumesc - zâmbiri aeriene!

Las pe-alții să zidească din ruine
Zidiri de-o zi pe răbdătoarea spată
A vechiului pământ, ce nu-i de mine.

În furnicarii din Apus ei toată
Viața-și fac doruri nebune,
Nu știu că-n lume nu-i ceea ce cată.

Ei caut-adevăr - găsesc minciune.
Neam vine și neam trece - toți se-nșeală.
Eu adevăr nu cat - ci-nțelepciune.

Căci mintea cea de-nțelepciune goală,
Oricât de multe adevăruri știre-ar,
Izvor de amărăre-i și de boală.

În ladă aur oricât grămadire-ar,
Cu aur nu se stinge-n veci amarul
Și Pace numa-n inimă-i găsi-re-ar.

Ușor trage prezentul la cântarul
Înțelepciunii... Și ea-i fericirea.
Cu-a răsăritului averi samarul

Eu mi-l încarc, cu-a lui gândiri – gândirea.
Eu pasu-ndrept, colo înspre cărunții,
Gigantici muri ce-n câmpi îi sădi firea.

Din codri-adânci, ce înmormântă munții,
Ce-abia și-arăt al lor cap în ninsoare,
Urcând în negre stânci diadema frunții,

Prin șir de codri, palmi nălțați în soare,
Prin lunci de dafin, pe-unde cresc măslinii,
Smochini s-ațin pe verzi cărări în floare.

Din prund înalță trunchii lor arinii
În lume risipiți, sub stânci ce pică
Izvoare sar prin mușchii rădăcinii.

Prin mândrele grădini în cer ridică
Saraiuri albe cupole de aur.
Cu sori pare plouată urbea-antică

Și risipite prin dumbrăvi de laur
Stau casele-albe, azile liniștite.
Pe porți sunt stihuri scrise-n limbi de maur

Iar căile-s cu marmură podite
Și fără porți sunt sfintele dumbrave.
Pe scări înalte flori de foc sădite.

Pe scări culcate fete albe, suave,
Părul cel negru-l piaptână în soare,
Ori visătoare stau de-amor bolnave.

Ah, e cetatea cea strălucitoare
Unde-mpăratul Indiei reșade:
Un soare însuși este el sub soare.

Nevasta lui e-acea Șeherezade,
De-nțelepciune plină și de frumusețe:
Ș-a o privi doar soarelui se cade.

*

Într-un sarai cu cupola rotundă,
Pe scări de marmură îmi urc piciorul,
Pe stâlpi înalți las umbra să pătrundă,

Sub bolta porții calc de flori covorul,
Cărare-i el prin de-aur nalte glastre:
În ele crinii mari întrec ivorul.

Pe murii albi marmorei s-urc pilastre,
Ce netezi, roși, oglinzi de purpură,
Reflectă frunze verzi și flori albastre.

Un miros răcoros simțirea-mi fură.
Deschisă lin e ușa unei sale
Și noi minuni uimiții ochi văzură.

Cu umbre moi a gândurilor sale
Un pictor a-nflorit plafonul, murii,
Cu chipuri zvelte, basme-orientale.

Pe perne lungi culcate-s hurii
Și din cățui de-argint copâr miroase
Cu fum albastru formele picturii.

De roșă catifea cu fir pe margini trase
Se-nalță într-un baldachin perdele,
Umbrind un pat cu perne de mătase.

Pe acel pat, un tron cusut cu stele,
Stă înșirând mărgăritare-n poale
Regina cea-nțeleaptă. - Dintre ele

Picioare de zăpadă, mici și goale,
Ea-ntinde surâzând ca-n vis pe-un scaun
De vișinie catifea și moale.

Dureri și ani, și toate îmi disdaun
Acele vise-aievea la vedere:
Mă mir cum în Olimp se mir-un faun.

Frumoasă e în visu-i de plăcere,
Cu fața albă ea lumină sala
Și ochii ei izvoare de mistere,

Mari și adânci tăiați-s ca migdala
Și-n păru-i negru corpu-i de zăpadă

E cufundat - o virgină Itală.

Cine-ar vedea fără- în genunchi să cadă?
Am îngenuncheat. - Eu am știut, străine,
Că ai să vii - a dorurilor pradă -

Ca să m-asculți și să duci de la mine
A-nțelepciunii și-a frumseții floare,
Să luminezi gândirile din tine.

Eu am știut - profetă vrăjitoare -
S-atrag cu-a tainelor și-a basmei rază
Poeți cu inimi ceruri-doritoare.

Ridică-te și vino de te-așează
Ici, lângă mine, sui pe perna asta...
Cu brațu-i gol și alb ea o-nfoiază.

Am ascultat... M-am răzimat cu coasta
De dulci gătite perne - iar genunchiul
Plecat... c-adoratori din vremea voastră.